

מיכתבים

ריפוי רבני

על עצתו של רב (ונושמתם לנפ-
שותים מאודי", "דיעה אחרת",
העולם הזה 18.4.89).

הצעתו של הרב יונה מצגר להפיק עבור
זאטוטי ישראל סרטים ברוח רבני ישראל מסל-
נט ובכך הם ייגמלו ממחלת רולטת-הכבדי
שים, מזכירה לי את המעשה המיוחס לרבי
מלובניץ'.

כשאחד מחסידיו הישראליים לקה בליבו
ופנה אליו בבקשת עזרה, הציע לו ה'לובניצ'ר'
לברוק את בתי התפילין שלו. ואכן, משברק
אותו חסיד את פיסת-הקלף בבית התפילין
של ראש מצא שם, כי כפסוק, "ואהבת את ה'
אלוקיך בכל לבבך" התהווה נקב זעיר במילה
לכבך.

החסיד מיהר להחליף את פיסת-הקלף הפ-
סולה בפיסה כלתי-פגומה (מייד החלים).

יוסי גולדברג, ירושלים

טחול ממולא וכשר

עוד על מיסעדות בחו"ל (החוג
הסילון", העולם הזה 3.5.89).

לרגל עבודתי אפשר לומר כי אני שייך
לחוגי-הסילון, כמובן זה שאני מסתובב די
הרבה בחו"ל, בעיקר באירופה. לכן עקבתי
בעניין אחר ההמלצות של מיסעדות בחו"ל.
רק שלגביי קיימת בעייה, המשותפת אולי

(המשך מעמוד 3)

מה יש לכם, אתם, עם ריטה האלוהית;
שלונו מה פתאום אתם משבחים אותה על
הנפעה. מינורית ולא דראמטית" כסרט?
אנחנו רוצים אותה לאימינורית וכך-
דראמטית. ריטה האמיתית.

זרה נחמיהם (בשם החברה).
הוד-השרון

שמי הוא פלאי

על שמו של הפרופסור המנוח ל-
מחשבת-ישראל ("תמורים", העו-
לם הזה 3.5.89).

מוקירי זיכרו של פינחס הכהן פלאי יוד-
עים ששמו הוא פלאי ולא פילאי (כפי שנכתב
בהעולם הזה).

חוקה על פלאי ז"ל שקבע את שמו על פי
הסיפור של מנוח (אבי שמשון) ומלאך ה'
בספר שופטים. כשהמלאך שאל שם לשמו,
הוא עונה: למה זה תשאל לשמי, והוא פלאי.
ברון כתובים איפוא שמות כל המישפחות
פלאי במדריכי-הטלפון בלי יו"ד אחרי הפ"א.
ראובן סיוון, ירושלים

שלום לאבשולם

על שמו הפרטי של אחד מבניו של
אורי זוהר ("יומן אישי", העולם
הזה 12.4.89).

לנינגראד: 370 גשרים, 42 איים, 17 כנסיות, 2 בתי-כנסת ומיסגד אחד

למיספר רב של קוראים. אני מקפיד על חוקי-
הכשרות. אבל בזכות זה אני יכול להמליץ על
כמה וכמה מיסעדות כשרות ברחבי תבל.
למשל, על המיסעדה הנחשבת למיסעדה
הכשרה המעולה בניו-יורק — לו ז'ונ'ס —
המצוייה זה 70 שנה ב-209 מערב, רחוב 38.
אם כי סעדתי בה באחרונה לפני מיספר
שנים, הרשו לי, בכל זאת, להמליץ עליה בכל
פה, לפי הוויכוח ולפי התפריט המצוי עדיין
ברשותי.

מן המנה הראשונה — מרק-עוף עם כדורי
קמח-מצה, דרך מנת-הביניים של כרוב ממר
לא ועד למנה העיקרית — בשר-עגל מעולה
(גם הטחול הממולא, כדוריהבשר והגולאש
מומלצים), והאחרונה — שטרודל-פתוחים
לעילא.

חוץ מזה: המחיר. פחות מ-20 דולר
לארוחה. משה סופר, תל-אביב

שוב חזר העולם הזה וציוין כי שמו של
הזוהר האחרון שהיה בחרשות, החתן הטרי,
בנו של החוזר בתשובה הידוע אורי זוהר, הוא
אבשולם — למרות שבכל הפירסומים שיצאו
מירושלים צויין כי שם הצעיר הוא שלום.
למרות שאני סומך, בדרך כלל, על העולם
הזה, החלטתי לבדוק את העניין. וזה מה
שמצאתי: אכן שמו של בנו זה של אורי זוהר
בישראל הוא אבשולם. אך משחזר האב —
ובעיקבותיו כל המישפחה — בתשובה, הורה
מי שהורה כי יש לקרוא להבא לצעיר החביב
הזה שלום.

הסיבה: אבשולם (בן-דוד) לא נהג, בשעי-
תו, כפי שיהודי שומר תרי"ג מיצוות צריך
לנהוג. **איתן זרחיה**, תל-אביב

תמורד לנינגראד

על יוסי-הולדתה של עיר הגשרים
ובתי-התפילה.

אני נהנית מאוד ממדור תמורים. כל מיני
עובדות המחייבות את הרעת. בעיקר אישים
ומוסדות בימי-הולדתם.
כילידת לנינגראד אני מבקשת לתרום
למדור הזה את הקטע בא:

(נחוג) (16 במאי) יוסי-הולדתה ה-286
של לנינגראד, העיר השנייה בגודלה (חמי'
שה מיליון תושבים פלוס) בכרית-המועצות,
המוקמת בן 42 האיים של דלתת-נהר

הנאבה ושהיתה, עד שנת 1918, בירת האימפ-
ריה הרוסית: לנינגראד, שזה הגילגול השלי-
שי בשמותיה (הראשון — בין השנים 1703
עד 1914, פטרסבורג; השני — בעיקבות
המלחמה נגד הגרמנים עבר השם רוסיציה
— פטרבורג, בין השנים 1914 עד 1924,
ולאחר מכן לנינגראד), מצטיינת כ-270 את'
רייזרונן לוולדימיר איליץ' לנין, שמאו מר'
תו, בשנת 1924, היא קרוייה על שמו ומצויים
בה 370 גשרים, 17 כנסיות (רוסיות-אור'
תורוכסיות), שני בתי-כנסת ומיסגד אחד.
בובה לב, ירושלים

הפצועים — עדיין שותקים.
כל יום מקרב את התיקוה לשלום. אמר-
תות — שלא העזו להגיד בקול — צעות
בוהירות בין השורות והמסך, ולעומתן —
ערי הצבועים והניצים שלא יוותרו על טר-
פם. לעזרתם באות המילים הגדולות ומגשות
לכבות את הניצוצות, ולתוק את האמהות
שילדו את בנייתן לחיים. באים השירים
המתסרים — המבכים את המתים. כדי לה-
כין אותנו למלחמה הבאה.
אכל הפצועים שראו את המוות ורואים את
נואו של השלום — עדיין שותקים. הם שות'
קים — כשנוסעות שיריות כימי "חג מועד"
להחליק על שבילים אדומים בחרמון. הם
שותקים, כשעיניהם הכבדות רואות מעשים
המביאים לשואה.
תנו להם כוח לזעוק את האמת הנוראה של
המלחמה.

עוד באן מיכתבה של האם השכולה מלפ-
ני 14 שנה, הנראה כאילו נכתב השבוע.

להכות

על חטא *
השבוע שירדה הטלוויזיה סידרה בש'
ני פרקים על המהפך של 1977. במיסגרת
הסידרה הובא גם כמה דברים שאמרת על
התפקיד העגום שמילאה העיתונות בתקופה
שכין מלחמת ששת-הימים ומלחמת-יום'
כיפור.

השוויתי את המדינה באותה תקופה לספי-
נת-ישוטים, שבה מילאה העיתונות את תפקיד
ליצן-הצד. היא עזרה ליצור את האווירה
של "אנחנו ואפסנו עוד", שגרמה לביטחון
העצמי האווילי, כאילו אנחנו מעצמה-עול-
מית והכל מותר לנו.
אחרי יוסי-הכיפורים היכתה העיתונות על
חטא. אך שום רבר לא השתנה.

אני מזכיר זאת מפני שגם עכשיו ממלא
חלק מן התיקשות תפקיד רומה. אנחנו הול-
כים לקראת אסון כששומים הכבושים. הולכת
וקרבה האפשרות שהאינתיפאדה. תתפוצץ'
ותעבור לפסים אלימים הרבה יותר, והדברים
יגיעו למרחץ דמים.
חלק מכלי-התיקשות עוורו גם היום לטפח
אשליות כציבור, על-ידי תיאור כוזב של עצם
מהות המתרחש. מי שנמצא בשטח יודע שאין
כל דימיון בין המציאות ובין מה שמתואר
בכמה מכלי-התיקשות, חוץ בעבודתם המטר-
רה של כמה מן הכתבים המסקרים את המתר'
חש.

רוב העיתונים ממשיכים להשתמש במי-
לתי-כוכב כמו "מסיתים", "התפרעויות", "הש-
בת הסדר על בנו", "הרגעה", פעולות נגד
ידידי ישראל", "פעולות יומות" ו"מחבלים".

מילים יכולות להדג. המילים האלה הודר'
גות. בסופו של דבר ניסע הורג גם אלינו —
החלים נוספים, נכים נוספים. ובנוא היום
תכה העיתונות על חטא.

ד"ר א. א. א. א.

קורא יקר,

השבוע התקשרה איתי צפירה יונתן,
אם שכולה, מי שהיתה אשתו של המשורר נתן
יונתן וחברת קיבוץ שרד. בפיה היתה בקשה מיוחדת: לפרסם השבוע
מחדש מיכתב שפירסמה בהעולם הזה לפני
שנים רבות.

גרמה להתרגשותה ידיעה שפורסמה בכמה
עיתונים, על כנס של נכריצה"ל. וכך נאמר,
למשל, ביריעה שפורסמה בעל ה"מעשר":
צו"ל מצריע לנוכי — זה יהיה האירוע
המרכזי בציון 40 שנים לאירונן נכריצה"ל. הוא
יתקיים ביום הרביעי בלטרון. ישתתפו 8000
נכריצה"ל וכני מישפחותיהם, שיעלו במקום
הפקת-ענק ככתרת לא לשווא.

...האירונן מאגר כיום 37 אלף נכים. מדי
שנה מצטרפים לאירונן כ-2000 נכים.

...בערב יועלה מופע אורקלי, המציין
אכנירודד בביטחון ובתקומת ישראל, שיקחו
בו חלק הנכים עצמם, כסיוע להקות צבאיות
תימורת צו"ל ואמנים.

...במיסגן-עוצמה של צו"ל ייסלו חלק
סנקים, תותחים, נגמי שים וצנחנים, בליווי
אפקטים ופירוסטניקה...

הפצועים *
עדיין שותקים *
את דעתה על מופעים מסוג זה פירסמה
צפירה יונתן לפני 14 שנים, כאשר פירסמה
בהעולם הזה (19.3.75) מיכתב נרגש תחת
כותרת הפצועים עדיין שותקים.

וכך כתבה:
אחרי-אחד, הם מתחילים לצאת לרחוב. ליי-
דם — הכלב, החברה, או האם הרוחפת כיי-
סאינגלים.

הם ראו את הנורא מכל — ונשארו בחיים.
בזכות פגיעתם, נחלצו מהוועה בתחילתה
או בהמשך. גופם המעוות — משמש מקור
של קינאה למי שאיכרו הכל. מוקפים מבטי
רחמים, הוופכים במשך הזמן לחוסר-סבלנות,
על הסודר שהם גורמים כעצם נוכחותם.

אפשר לשעשע אותם ולהצטלם בחברתם,
אפשר לתרום כספים — כופר של שתיקה.
ואני קופצת את אגרופי — מרוע הם שות'
קים?

כולנו מתנסים בהצגת-גבורה, גבורה של-
אחר-מעשה, גבורה שאין בה תועלת, והיא
באה להשתיק את מצפונם של האשמים כאי-
מת, המשקים כוסיות כסתר ובגלוי, לכבוד
ניצחונם הפרטי במעמקי הניגון...

ליבם לב של אנו, והפה מלא מילים של
שק ורבה, ועל התיסות עטו הפסיכולוגים
למיניהם, ששו על המציאה. סוף-סוף נודמן
להם מחקר ראוי לשמו:

תחילה הפצועים, אחריהם השרידים —
ה"שלמים בגופם" — ואחרי-כך כל השאר.

ואתו היטוט נלהב בנפשם של אב ואם שאי-
וד את כנס' וידייה של אלמנה טרייה או
את שכולה, ואפשרות ההשואה... אחים ויתר

מיום. ושוב התמלא השק שהתרוקן — בתוכן
ובמצלצלים.

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סיטון
מנהלת מחלקת-מורעות:
רינה מיטרני

המערבת המינהלה:
תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, ביקוד 61001)
טלפון: (03) 232262/3/4
פקס: (03) 245130
המזיל: העולם הזה בע"מ
הדפסה: הדפס החדש
הפקת צבע: ת.מ.א.
הצעה: גר
תל-אביב, יד חרוצים 7
טלפון: (03) 377056

המנהל הכללי: דוד גרשונוביץ